

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 36/2020-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa Jána Hančina – SHR, Staničná 61/62, Stanča, ██████████ zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Kožiakom, Murgašova 3, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trebišov sp. zn. 13 C 6/2013 zo 6. júla 2017, uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co 231/2017 z 22. februára 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 248/2018 z 29. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť Jána Hančina – SHR o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a s'ťažnostná argumentácia

1. Dňa 4. marca 2019 bola Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) doručená ústavná s'ťažnosť Jána Hančina – SHR, Staničná 61/62, Stanča, [REDACTED] (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 13 C 6/2013 zo 6. júla 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 231/2017 z 22. februára 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 248/2018 z 29. novembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľa je vedená pod sp. zn. Rvp 407/2019 a v súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelená a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

3. Podľa čl. II bodu 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky schváleného na zasadnutí pléna ústavného súdu konaného 4. decembra 2019 na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 (ďalej len „rozvrh práce“) je na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená. V súlade s čl. II bodom 3 písm. a) rozvrhu práce pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcom spravodajcom Rastislavom Kaššákom pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová, predsedníčka senátu, Rastislav Kaššák a Miloš Maďar. Ústavnú

sťažnosť sťažovateľa preto predbežne prerokoval senát v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

4. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresným súdom bolo vedené konanie pod sp. zn. 13 C 6/2013, v ktorom sa sťažovateľ v právnom postavení žalobcu domáhal proti žalovanému [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), zaplata sumy 8 344,50 € s príslušenstvom. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 13 C 6/2013 z 22. marca 2017 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

5. Sťažovateľ následne 29. júna 2017 podal okresnému súdu návrh na predĺženie lehoty na podanie odvolania z dôvodu, že náhle ochorenie mu znemožnilo podať v zákonnej lehote odvolanie proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 13 C 6/2013 z 22. marca 2017. O návrhu sťažovateľa rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že žiadosti sťažovateľa na predĺženie lehoty (návrhu na odpustenie zmeškania lehoty – pozn.) na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 13 C 6/2013 z 22. marca 2017 nevyhovel.

6. Na základe odvolania podaného sťažovateľom krajský súd prvým výrokom napadnutého uznesenia odmietol odvolanie sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zo 6. júla 2017 podľa § 386 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) ako neprípustné a druhým výrokom odmietol odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 13 C 6/2013 z 22. marca 2017 podľa § 386 písm. a) CSP ako oneskorene podané. Súčasne krajský súd nepriznal stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

7. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) CSP.

8. Najvyšší súd napadnutým uznesením z 29. novembra 2018 dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) CSP a vyslovil, že žalovaný nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta prístup okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu „*k otázke akceptácie jeho návrhu na odpustenie zmeškanej lehoty na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu*“. Odôvodnenia napadnutých uznesení týchto súdov považuje za „*nezákonné, nerešpektujúce jeho označené práva podľa ústavy a dohovoru, a teda z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neospravedlňiteľné*“.

10. Sťažovateľ uvádza, že chcel využiť svoje právo podať odvolanie v pätnásty deň lehoty na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 13 C 6/2013 z 22. marca 2017, avšak objektívne nevedel predvídať, že ho postihne akútne zhoršenie zdravotného stavu, ktoré mu spôsobilo bolesti, hnačky a obmedzilo jeho mobilitu. S veľkými problémami absolvoval vyšetrenie u lekára, o čom mu lekár vystavil potvrdenie, ktoré však obsahovalo iba údaj o tom, že sťažovateľ bol vyšetrený a bolo na ňom vyznačené „*platí celý deň*“. Sťažovateľ argumentuje, že „*ako pacient nie je oprávnený nijako kontrolovať a dopĺňať obsah potvrdenia lekára, nemá k tomu žiadnu kvalifikáciu a odbornosť. Preto ani nemôže niesť ako sporová strana zodpovednosť a následky za jeho obsah. Navyiac vtedy trpel zdravotnými problémami, ktoré ho obmedzovali v akýchkoľvek fyzických úkonoch a mobilite. V každom prípade však vtedajší zdravotný stav ku dňu 27.06.2017 je riadne zdokumentovaný v jeho zdravotnej karte a súčasne bol ošetrovateľom objektivizovaný vo výmennom liste zo dňa 13.09.2017, ktorý doložil odvolaciemu súdu a z ktorého je zrejmé, že „Pacient mal dňa 27.06.2017 brušnú koliku, hnačky, išlo o akútny stav, kde bola obmedzená mobilita pacienta“*».

11. Podľa názoru sťažovateľa dostatočným spôsobom preukázal všeobecným súdom ospravedlňiteľné dôvody, ktoré mu znemožnili uplatniť jeho právo podať odvolanie v zákonom stanovenej lehote, pričom po odpadnutí prekážky takýto úkon aj urobil. Spolu so žiadosťou o odpustenie zmeškania lehoty predložil krajskému súdu výmenný list obsahujúci špecifikáciu jeho akútneho stavu tak, aby bolo možné riadne preskúmať dôvody

zmeškania a súčasne urobil aj zmeškaný úkon (podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 13 C 6/2013 z 22. marca 2017).

12. Sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v postupe okresného súdu v spojení s postupom krajského súdu a najvyššieho súdu, ktorým nebol akceptovaný jeho návrh na odpustenie zmeškania lehoty. V tejto súvislosti sťažovateľ na podporu svojej argumentácie poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 155/2010 z 5. augusta 2010 a rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 20 CoP 113/2014.

13. Sťažovateľ súčasne vyjadril presvedčenie, že v prípade akýchkoľvek pochybností o jeho zdravotnom stave a obsahu výmenného poukazu z 27. júna 2018 ho mal okresný súd v zmysle § 128 ods. 1 CSP vyzvať na doplnenie jeho žiadosti (návrhu) na predĺženie odvolacej lehoty. Sťažovateľ vytýka okresnému súdu, že takto nepostupoval a nevyzval ho na podrobnejšie preukázanie jeho zdravotného stavu, pričom krajský súd takýto postup okresného súdu, ktorý odporuje ustanoveniu § 128 CSP a základným princípom Civilného sporového poriadku, odobril. Sťažovateľ preto tvrdí, že *„aj týmto nesprávnym procesným postupom došlo zo strany súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu i dovolacieho súdu k znemožneniu sťažovateľovi podať odvolanie, čím došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie tak, ako to má na mysli čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“*.

14. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv uznesením Okresného súdu Trebišov sp. zn. 13C/6/2013 zo dňa 06. júla 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/231/2017 zo dňa 22. februára 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 248/2018 zo dňa 29. novembra 2018 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu Trebišov sp. zn. 13C/6/2013 zo dňa 06. júla 2017, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/231/2017 zo dňa 22. februára 2018 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 248/2018 zo dňa 29. novembra 2018 a vracia vec Okresnému súdu Trebišov na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 1.000 € (slovom Jedentisíc eur), ktoré sú Okresný súd Trebišov, Krajský súd v Košiciach a Najvyšší súd SR, povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania v sume 170,36 € /za dva úkony právnych služieb (prevzatie veci a príprava, písomné podanie vo veci samej - sťažnosť) á 75,38 € plus 2 x režijný paušál á 9,80 €/, ktorú sú Okresný súd Trebišov, Krajský súd v Košiciach a Najvyšší súd SR, povinní zaplatiť na účet JUDr. Martina Kožiaka, advokáta so sídlom Murgašova 3, Košice, vedený v [REDAKOVANÉ], číslo účtu v tvare [REDAKOVANÉ] s použitím [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom

je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

18. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

19. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

20. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

21. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Právne posúdenie ústavným súdom

23. Sťažovateľ sa podanou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti akcentuje, že pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy si osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

24. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v namietaní prístupu okresného súdu, krajského súdu aj najvyššieho súdu, pokiaľ ide o posúdenie návrhu sťažovateľa na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania. Sťažnostná argumentácia v ústavnej sťažnosti je vo vzťahu k všetkým týmto súdom rovnaká, pričom je založená na tom, že sťažovateľovi bolo znemožnené uplatniť jeho právo na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu vo veci samej sp. zn. 13 C 6/2013 z 22. marca 2017.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu

25. V súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vydaním napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom

ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

26. Z obsahu spisu a ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ odôvodňuje zachovanie zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu tým, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa z dôvodu jeho neprípustnosti mu bolo doručené 3. januára 2019.

27. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým okresný súd nevyhovел žiadosti sťažovateľa na predĺženie lehoty (návrhu na odpustenie zmeškania lehoty, pozn.) na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 13 C 6/2013 z 22. marca 2017, nadobudlo právoplatnosť 17. júla 2017.

28. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť až 4. marca 2019, teda v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu musí ústavný súd konštatovať nesplnenie podmienky stanovenej § 124 zákona o ústavnom súde, t. j. podanie ústavnej sťažnosti v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote. Civilný sporový poriadok totiž proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nepripúšťa podanie odvolania a rovnako je *ex lege* vylúčené podanie dovolania, preto v okolnostiach daného prípadu nemožno tieto opravné prostriedky považovať za účinné prostriedky nápravy slúžiace k ochrane práv sťažovateľa zaručených mu ústavou. Zákonnú lehotu na podanie ústavnej sťažnosti preto nemožno odvíjať od právoplatnosti rozhodnutia najvyššieho súdu, ako sa sťažovateľ mylne domnieva, ale od právoplatnosti napadnutého uznesenia okresného súdu.

29. Z týchto dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť bola v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podaná oneskorene, preto ju ústavný súd v súlade s § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde odmietol.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

30. Pokiaľ ide o splnenie procesných podmienok prípustnosti ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ústavný súd pri posúdení dodržania zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti vychádzal z právoplatnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa smerujúce proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odmietnuté ako procesne neprípustné [porovnaj k tomu rozsudok ESLP vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04 z 8. 11. 2007, alebo rozsudok ESLP vo veci Zvolský a Zvolská proti Českej republike, sťažnosť č. 46129/99 z 12. 11. 2002, a jeho body 51, 53, 54]. Dvojmesačnú lehotu na podanie ústavnej sťažnosti bolo preto potrebné v tejto časti považovať za zachovanú podľa § 124 zákona o ústavnom súde.

31. Podľa § 56 zákona o ústavnom súde je úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

32. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu na začatie konania hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

33. Napadnutým uznesením (prvým výrokom) krajského súdu bolo odvolanie sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odmietnuté ako neprípustné podľa § 386 písm. c) CSP.

34. Podľa § 355 ods. 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

35. Podľa § 357 CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o a) zastavení konania, b) odmietnutí podania vo veci samej, c) odmietnutí žaloby na obnovu konania, d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a § 335 ods. 1, f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmých nesprávností, okrem odôvodnenia, g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku, h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku, j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia, k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva, l) zabezpečení dôkazného prostriedku, m) nároku na náhradu trov konania, n) prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164, o) návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia.

36. Podľa § 386 písm. c) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

37. Koncepcia prípustnosti odvolania je od účinnosti Civilného sporového poriadku (od 1. júla 2016) pri jednotlivých formách súdneho rozhodnutia upravená rozdielne. Pri rozsudku platí princíp všeobecnej prípustnosti odvolania, čo znamená, že odvolanie je proti rozsudku súdu prvej inštancie prípustné bez ohľadu na predmet konania, s výnimkami taxatívne vypočítanými v § 356 CSP. Na rozdiel od prechádzajúcej právnej úpravy je však odvolanie prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie len v tých prípadoch, ktoré sú taxatívne vypočítané v § 357 CSP.

38. V prípade sťažovateľa právny poriadok výslovne nepripúšťal podanie odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu. Uznesenie o nevyhovení návrhu na odpustenie zmeškania lehoty totiž nie je obsiahnuté v enumeratívnom výpočte uznesení, proti ktorým Civilný sporový poriadok odvolanie *expressis verbis* pripúšťa (§ 357 CSP).

39. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali právne závery napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým bolo odvolanie sťažovateľa odmietnuté ako smerujúce proti uzneseniu súdu prvej inštancie, proti ktorému odvolanie nie je prípustné podľa § 386 písm. c) CSP (prvý výrok). Krajský súd odmietol odvolanie sťažovateľa v súlade s platnými a účinnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku, preto napadnuté uznesenie nemožno považovať za arbitrárne a neodôvodnené, keďže krajský súd zrozumiteľným a zároveň ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil, z akých dôvodov odvolanie sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odmietol.

40. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 1 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

41. Vo vzťahu k posúdeniu ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté z dôvodu jeho neprípustnosti podľa § 447 písm. c) CSP, ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu sa v civilnom súdnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom vrátane dovolacích konaní (II. ÚS 581/2017, I. ÚS 289/2019).

42. V danom prípade sťažovateľ ako dovolateľ vyvodzoval prípustnosť a dôvodnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP (dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) a tvrdil, že krajský súd odmietol jeho odvolanie proti napadnutému uzneseniu okresného súdu aj napriek tomu, že na takýto postup neexistoval zákonný dôvod.

43. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa prvotne zaoberal prípustnosťou dovolania sťažovateľa z dôvodu namietanej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP a v tejto súvislosti konštatoval, že *„hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia“* (bod 18 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

44. Ďalej najvyšší súd s poukazom na svoju judikatúru skúmal, či odmietnutie odvolania sťažovateľa krajským súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

45. Najvyšší súd vo vzťahu k prvému výroku napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým bolo odvolanie sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odmietnuté, konštatoval, že *„ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo“*. V bode 24 napadnutého uznesenia sa následne najvyšší súd zaoberal tým, čo je potrebné rozumieť pod pojmom „vec sama“ a konečné rozhodnutie súdu v zmysle § 420 CSP a dospel k záveru, že prvý výrok napadnutého uznesenia krajského súdu o odmietnutí odvolania nepredstavuje rozhodnutie vo veci samej ani rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (bod 26 napadnutého

uznesenia). Z tohto dôvodu najvyšší súd skonštatoval správnosť napadnutého uznesenia krajského súdu vo výroku o odmietnutí odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu.

46. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému posúdeniu jeho návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 13 C 6/2013 z 22. marca 2017 (druhému výroku napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým bolo ako oneskorene podané odmietnuté odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 13 C 6/2013 z 22. marca 2017) najvyšší súd s odkazom na svoju judikatúru uviedol, že porušenie práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP súvisí s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v rozhodnutí. *„Právnym posúdením vecí súdom (aplikáciou hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav) sa vo všeobecnosti neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle citovaného ustanovenia. To platí aj v prípade posúdenia opodstatnenosti návrhu na odpustenie zmeškania lehoty.“*

47. Najvyšší súd sa vyjadril aj k sťažovateľom tvrdenej povinnosti okresného súdu, resp. krajského súdu vyzvať ho v zmysle § 128 CSP na doplnenie podania preukazujúceho jeho zdravotný stav a uviedol, že súd v takomto prípade stranu sporu v zmysle tohto zákonného ustanovenia nevyzýva.

48. Na základe uvedeného najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 447 písm. c) CSP, keďže sťažovateľ podľa názoru najvyššieho súdu *„neopodstatnene namieta, že v predmetnom konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP“*.

49. Ústavný súd posúdil zlučiteľnosť obsahu namietaného uznesenia najvyššieho súdu s článkami ústavy, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, pričom ani v tomto prípade nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala, že by sa najvyšší súd dopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej právnej normy, ktorými by poprel jej účel a význam. Napadnuté uznesenie preto nemožno označiť za arbitrárne alebo neodôvodnené v tom zmysle, že by právne závery v ňom obsiahnuté boli zjavne nelogické, ústavne neudržateľné

alebo že by najvyšší súd nezohľadnil podstatné skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne zaoberal posúdením prípustnosti dovolania a ústavne udržateľným spôsobom interpretoval príslušné zákonné ustanovenia (§ 420 a nasl. CSP), pričom existenciu väd zmätočnosti zakladajúcich prípustnosť dovolania nezistil. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru), v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa (m. m. III. ÚS 450/2017).

50. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

51. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite (bod 14) nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu